

tande. Huru ett sådant väsende skall kunna tänkas och således kunskapens möjlighet vara gifven, skall nu genom en historik af personlighetsbegreppets empiriska utveckling i det allmänna medvetandet och hos filosoferna i korthet visas.

Af de filosofiska vetenskapsgrenarna är det knappast någon, som i nyare tider så ofta blifvit behandlad, som den om möjligheten af mänsklig kunskap och vetande. I gamla tider var det icke så. Naivt gick man då directe på tingen och objekterna, ej besinnande, huruvida krafterna voro lämpade för deras bearbetning eller huruvida de operationssätt, man med dem företog sig, kunde hafva något värde annat, än för det filosoferande subjektet och dess själsförmögenheters utveckling. Det var först med Cartesius, som undersökningarna började rigta sig på frågan om kunskapens ursprung och uppkomst; ty det var först genom honom, som reflexionen rigtades på menniskoanden såsom ett tänkande och förnimmande väsen. De gamle höjde sig aldrig från uppfattningen af tanken och det tänkta till den af tänkandet eller den tänkande. Deras idealistiska systemer voro systemer af tan-